

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

23.04.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Труд

✓ Дянков готви данъчна полиция

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1339825>

Държавата е на път да се сдобие с поредната специализирана полиция - този път данъчна. Приоритет на финансовия министър Симеон Дянков до края на мандата е инспекторите да получат дознателски функции. Това съобщил самият той на националното съвещание на данъчните в края на миналата седмица, научи "Труд". Миналата година собствена полиция си направиха Столична община и Агенция "Митници", а само преди дни земеделският министър Мирослав Найденов призова да се направи зоополиция срещу бездомните кучета. Данъчната полиция вероятно ще ускори делата срещу криещите налози. Но опитът от времето, когато ревизорите имаха подобни функции, сочи, че с тях може и да се злоупотребява.

След като дадоха разследващи правомощия на митничарите, управляващите смятат да правят и данъчна полиция. Финансовият министър Симеон Дянков е заявил пред националното съвещание на данъчните, което се проведе на 18 и 19 април в София, че негов приоритет през мандата е служителите на Националната агенция за приходите (НАП) да получат дознателски правомощия, както това стана в митниците, научи "Труд".

Нито целта на промяната, нито сроковете за реализирането ѝ са ясни. Тепърва ще се сформира екип в НАП, който да подготви необходимите промени. Ако ревизорите станат дознатели, процесът по събиране на доказателства, които имат стойност пред съда, няма да се дублира и процесът ще се ускори, обясниха запознати. Само че преди години данъчните имаха разследващи правомощия, но с тях се злоупотребяваше и затова са премахнати от закона.

В края на ноември 2011 г. митничарите получиха разследващи функции. Според шефа на ведомството Ваньо Танов митническото дознание е стартирало с голям успех, защото вече част от делата приключват с присъда в рамките на 3 до 5 дни. До средата на март 2012 г. са образувани 153 досъдебни производства, от които 20 незабавни (с присъда до 3 дни) и 10 бързи (до 5 дни), отчете наскоро Танов.

Тази седмица ще е ясно кои големи фирми ще влязат в т. нар. "златен регистър" на НАП, е казал още Дянков пред данъчните. Ще има нови критерии за фирмите, които ще бъдат обслужвани по специален ред от дирекция "Големи данъкоплатци и осигурители". В момента в списъка влизат фирми, които уж са големи данъкоплатци, а всъщност се издирват заради липсващ адрес, разказаха данъчни. Сега за големи данъкоплатци се водят към 1600 фирми, които внасят около 35% от приходите в хазната, но идеята на Дянков е да намали броя им. Отскоро звеното, което обслужва едрия бизнес, има нова шефка - Галя Димитрова, след като предишният директор Стефан Тричков бе уволнен заради пропуски в работата.

Вестник Класа

✓ Андрей Пръмов, финансист: Стратегически инвеститор на БФБ няма да има в обозримо бъдеще

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/201840-%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B9+%D0%9F%D1%80%D1%8A%D0%BC%D0%BE%D0%B2%2C+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%3A+%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8+%D0%B8%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80+%D0%BD%D0%B0+%D0%91%D0%A4%D0%91+%D0%BD%D1%8F%D0%BC%D0%B0+%D0%B4%D0%B0+%D0%B8%D0%BC%D0%B0+%D0%B2+%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%BE+%D0%B1%D1%8A%D0%B4%D0%B5%D1%89%D0%B5>

Андрей Пръмов е роден е през 1960 г. в София. Той е един от най-известните финансисти у нас. Има завидна кариера на banker в Стопанска банка (главен дилър), Пощенска банка, Международната банка за инвестиции и развитие. Специализирал е в Булбанк, в инвестиционните банки "Соломон брадърс" и "Дрексел, Бърнъм", в Лойдс банк- Лондон, както и борсови операции на борсите в Чикаго и Ню Йорк. Член е на Международната асоциация на банковите валутни дилъри в Париж, съучредител и член на съвета на настоятелите на фондация "Атанас Буров". Занимава се и с частен бизнес като управител на финансова къща "Адлон дисконт". Управител е на финансовата къща „Адлон дисконт“, член на Съвета на директорите на БФБ-София. Женен е за бившия български еврокомисар Меглена Кунева, с която имат едно дете.

- Г-н Пръмов, през първите два месеца на годината страната ни приключи с бюджетен дефицит от над 560 млн. лв., или близо 50 на сто от заложеното за цялата 2012 г. Какво е вашето мнение и постижими ли са целите на правителството за 1,35 на сто от БВП дефицит за цялата година?

- О, да, напълно постижими са... Особено с последните промени в управлението на Националния статистически институт. Това е шега, разбира се. Но шегата настрана, ако погледнем бюджетната практика на това правителство от 2009 година насам, ще видим, че те неизменно успяват да прикрият действителните дефицити с едни или други похвати, и дори така отчетите се разминават с прогнозите им. И как няма да се разминават, като една от първите задачи на министъра на финансите Симеон Дянков през 2009 г. бе да „реформира“ министерството си, закривайки множество функционални

звена, на първо място – агенцията за анализи и прогнози. Не умеят да планират, не умеят да следват плановете си и да ги изпълняват, затова сериозните анализатори и институции по света не обръщат голямо внимание на правителствените прогнози, а следят данните и анализите на Българската народна банка (БНБ) и прогнозите на Брюксел и на международните институции.

- В бюджет 2012 бе заложен икономически растеж от 2,9 на сто и само няколко месеца по-късно в Националната програма за реформи прогнозата бе ревизирана на 1,4% ръст на БВП. МВФ и БНБ обаче дават по-скромни оценки за родната икономика. Каква е вашата прогноза?

- Ето това имах предвид с предходните си думи. Прогнозите в бюджета на Република България са по-скоро пожелания, понеже реална политика за тяхното изпълнение просто няма. Аз лично не рискувам вече с прогнози за ръста на БВП, понеже досега три пъти се оказвам свръхоптимистичен на фона на постиганото. Само искам да отбележа, че отчетен ръст от 1 до 2 процента не е никакъв ръст, това обикновено е просто статистическа грешка.

- Износът се смята за един от водещите фактори за развитието на икономиката, но в последните месеци виждаме, че обемите се понижават. На кои други сектори трябва да се наблегне, за да не се намали темпото на възстановяване на икономиката ни?

- Не трябва да се „набляга на сектори“. Никога „наблягането на сектори“ не ни е носело икономически просперитет, особено след като трансформирахме плановата икономика в пазарна. Трябва да се провежда такава политика, която, най-общо, да гарантира конкурентоспособност за българските фирми в контекста на общия европейски пазар: да се облекчат административната и правната тежест на това да правиш бизнес у нас, да се гарантира ликвидността на капиталовия пазар и на банковия сектор, така щото бизнесът да не се притеснява за обратно и инвестиционно финансиране, да се привлекат инвеститорите от чужбина у нас с по-добра за тях инвестиционна среда. Тоест да се промени моделът на управление на икономиката. Три години правителството на ГЕРБ въвежда икономическия модел, който аз наричам „управление на борческа бригада“ – контрол върху основните касови потоци в икономиката, изземване на свободните средства на фирмите, потискане на „несвоите“ бизнеси и поставянето им под контрол на „своите“, волунтаризъм при формулирането на управленските решения, пропъждане на чуждите инвеститори за сметка на „своите“. Тази политика е на път да се увенчае с окончателен успех – неограничен контрол на „шефчетата“ на „бригاداتа“ над икономическите субекти в страната за сметка на общия ни фалит като държава. Този модел трябва да се промени, за да тръгнат отново нещата и ние да престанем да дълбаем дъното.

- При подобно развитие на основните макроикономически показатели ще има ли пари за по-високи пенсии, както обещават управляващите?

- Социалните разходи най-лесно се орязват при влошаване на макроикономическата обстановка, понеже засягат широки, но безсилни в обществения смисъл маси – пенсионери, безработни, бедни, болни, неграмотни. Дали е разумно това да се прави в годината непосредствено преди изборите? Едва ли. Значи най-вероятно ще намерят пари за увеличението на пенсиите за сметка на други разходи, разбира се.

- Предвидимост, макроикономическа стабилност и ниски разходи са предимствата, които България промотира активно в чужбина. Достатъчно условие ли са те обаче за привличане на инвестиции?

- Нито сме предвидими, нито сме макростабилни, нито разходите за бизнес и живот у нас са ниски. Ние знаем това, чуждите инвеститори също го знаят. Само в ГЕРБ не го виждат. Данните от БНБ са безпощадно ясни – чуждите инвестиции не идват, а си отиват.

- Сребърният фонд продължава да е една от водещите теми за медиите. Преди дни стана ясно, че Европейската централна банка смята, че проектът за промени в закона, позволяващ му да инвестира в български ДЦК, създава условия за непряка дискриминация. Вашето мнение? Смятате ли, че е необходимо на този етап парите да бъдат инвестирани по-активно?

- Три години председателят на Управителния съвет на фонда г-н Симеон Дянков съзнателно не правеше нищо, за да управлява този фонд, а само мрънкаше, че носел ниска доходност. Три години той нямаше нищо против да прибира чрез вноската на БНБ в републиканския бюджет реалния доход от управлението на тези пари, вместо да ги рекапитализира във фонда, както би следвало да се постъпва. Истината е, че този фонд се управлява много рационално и високодоходно от БНБ като част от общите активи на банката, но г-н Дянков и г-н Борисов гледат на него като на „едни пари“, като на прасенце касичка, вместо като на важен източник на бъдещото пенсионно осигуряване на българите. И понеже при модела, за който говорих преди, бъдещето не играе никаква роля, а има само настояще, тези пари трябва да бъдат употребени сега, според волята на управляващите, а не според здравия разум и закона. Според мен дори ЕЦБ няма да попречи на правителството да „инвестира успешно“ средствата на фонда, като му пробута собствените си облигации на манипулативно ниска доходност или нищо неструващите акции на приближени на властта фирми на борсата в София.

- Темата за формирането на лихвите продължава да бъде на дневен ред. Както знаем, финансовият министър предлага за референтен курс по кредитите да се използва Euribor или SOFIBOR, а не базов лихвен процент на банката. Доколко тази идея е приложима у нас?

- Това е доста сложна материя. Тя трябва да бъде предмет на дълга и широка дискусия, преди да се прецени дали и доколко е приложима точно тази идея. Впрочем тя изобщо не е на финансовия министър, както добре знаем, а на д-р Любомир Христов.

- Каква е политическата ви прогноза за изборите догодина? ГЕРБ ще победи ли? Изборите крият ли рискове от твърде големи големи и скъпи обещания, за да се печелят гласове?

- Аз не съм политик и не се занимавам с политически прогнози дори в частен план, защото не ги умея. Това, с което бих могъл да отговоря, е каламбурът, че се надявам поне догодина „здравият разум“ да надделее над „здравите сили“. Но не съм прекомерен оптимист.

- Фондовата борса у нас остава в ролята си по-скоро на музей, отколкото на атрактивна витрина на модерната

българска икономика. След сделката за 33% дял на Е.ОН интересът на инвеститорите въобще не се промени и остана слаб. Какво трябва да се случи, за да се раздвижи капиталовият пазар, и навлизането на стратегически инвеститор доколко ще помогне?

- Уверявам ви, стратегически инвеститор на БФБ в истинския смисъл на този израз няма да навлезе, не и в обозримо бъдеще. Това, което трябва да се случи, за да се раздвижи капиталовият ни пазар и борсата да излезе от кома, е да се промени моделът на управление на икономиката. Дотогава борсовата търговия с ценни книжа ще е съпоставима с борсовата търговия на по-голям зеленчуков склад в кв. „Слатина“.

[Вестник Капитал дейли](#)

✓ Ефектът от идея на земеделското министерство: Всяка трета фирма от млечния сектор да свие бизнеса си

http://www.capital.bg/biznes/2012/04/22/1813234_vsiaka_treta_firma_ot_mlechniia_sektor_da_svie_biznesa/

Земеделското министерство забранява производството в едно и също предприятие на млечни продукти, в които се използва само мляко като основна суровина, и такива, в които има заместители. Текстовете на новата наредба вече са публикувани за обществено обсъждане.

Според агенцията по храните, която е участвала в писането им, идеята е да се прекъснат всякакви възможности за злоупотреби. Производителите обаче смятат, че това е ненужно ограничение, което единствено ще принуди фирмите да съкратят портфолиото си от продукти и съответно да свият производството.

Какво гласят текстовете

В проект на наредба на земеделското министерство за специфичните изисквания към млечните продукти се въвежда текст, според който "производителите на мляко и млечни продукти и производителите, които разфасоват и препаковат мляко и млечни продукти, не могат да произвеждат, разфасоват и препаковат имитиращи продукти, съдържащи в състава си мляко, на територията на едно предприятие".

Това на практика означава, че ако например една фирма с една производствена база има в портфолиото си сирене само от мляко и същевременно нискобюджетен продукт, в който има и растителен заместител, ще трябва да спре да произвежда единия от двата.

Очаква се такъв избор да трябва да направят 75 компании, или около 30% от всички млекопреработватели в страната според статистиката на агенцията по храните.

Мотивите

Въпреки че самата наредба въвежда конкретни изисквания за отделни продукти и етикетиранието им, от агенцията по храните съобщиха, че този текст цели на пазара да излизат продукти с ясен произход и състав. В момента е забранено на етикетите да се изписва, че един продукт е произведен например от мляко, ако в него има и растителен заместител; отделно от това магазините трябва да ги разделят в отделни щандове.

Затегнатият режим обаче "би прекъснал всички възможности за евентуална злоупотреба", коментира пред "Капитал Daily" зам.-директорът в агенцията по храните Венцислава Тасева. По думите ѝ в последните месеци е имало случаи, при които точно тези производители на двата вида продукти злоупотребят, изписвайки на етикетите си, че ползват мляко, а всъщност в съставките на продуктите да има и заместители.

Данните на агенцията обаче показват, че досега са открити само седем фирми с такива нарушения, което е под 10% от производителите, имащи в портфолиото си и двата вида продукти.

Критиките

Млекопреработвателите вече изразиха недоволството си от новото ограничение, настоявайки то да отпадне. По думите на производители и в съществуващото законодателство има предвидени санкции при опити за злоупотреба. Фирми дадоха пример с дружество в Бургаския регион, чийто цех е бил запечатан от агенцията по храните именно заради продажба на продукти, върху етикетите на които има лъжлива информация.

"Става въпрос за завоалиран опит за административно ограничаване на дейността на млекопреработвателните предприятия в България", коментира председателят на Националната асоциация на млекопреработвателите Диляна Славова. По думите ѝ това ще доведе до намаляване на конкурентоспособността на фирмите на фона на предприятия от Гърция, Румъния, Полша и други страни, където няма такова ограничение.

Отделно от това текстовете важат за произведените продукти в страната, но не и за вносните, както и са дискриминационни, защото сходен регламент не се мисли например за фирмите за колбаси или който и да било друг сектор от хранителната индустрия, е становището на сдружението.

"Имам поръчка за Казахстан - искат ми половин камион с натурални продукти и половин - с растителни мазнини. И аз какво - трябва да се откажа от поръчката, защото, ако наредбата бъде приета, няма да мога да изпълня половината от заявеното. Кой си свива принудително бизнеса, и то в условия на криза, когато потреблението и без това намалява. Има строга наредба за етикетиранието на продуктите, нека има санкция за този, който не я спазва, а не с административни мерки да се свива и без това свиващото се производство", коментира производител, пожелал анонимност.

Друга фирма даде пример с европейския лидер "Лакталис", производител на сирената "Президент", който също има в портфолиото си продукти с растителни заместители. "Напълно нормално е в криза да оформиш линия от по-евтини продукти, на практика те искат да ми забранят определен ценови клас", казва друг представител на бранша.

Новата наредба в момента е в процедура на обществено обсъждане, след което трябва да бъде обнародвана в Държавен вестник. Срок няма, но може времето да се използва за среща с бизнеса и изслушване на аргументите на производителите. Едва ли и потребителите ще са склонни да плащат повече заради нормотворчеството на земеделското министерство. Смесеният подход е през засилване на контрола и ако трябва - завишаване на санкциите (което вече е предвидено в готвените промени в Закона за храните). Вярно е, че сега глобите са ниски - при първо нарушение

санкцията е от 1000 до 3000 лв., а при второ е до 10 000 лева, но пък след нея следва и затваряне на обектите. Достатъчно строго, за да се търсят нови законови ограничения.

✓ Елена Маринова: Българската фондова борса има нужда от нови компании

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2012/04/22/1813080_elena_marinova_bulgarskata_fondova_borsa_ima_nujda_ot/
Danske Capital е отдавна на българския капиталов пазар. На фокус ли е обаче в момента България? Купувате ли или продавате?

В момента активите ни за Балканския полуостров са около 40 млн. евро, съсредоточени в няколко фонда. Преди кризата делът на България бе около 10%, а сега е около 6-7% и в сравнение с миналия месец се наблюдава едно леко увеличение, защото купихме някои нови акции и направихме леко реструктуриране на портфейла. Не планираме изход от български позиции. Даже миналия месец купихме български акции, които до момента не са били част от нашия портфейл. Така че в момента инвестираме и дори разглеждаме няколко компании.

Защо купувате сега?

Защото анализите ни показаха, че има подценени компании. Освен това в дългосрочен план сме оптимисти за България, защото все още смятаме, че историята за конвергенцията на страните от Балканския полуостров с тези от Западна Европа е валидна. Различното е, че вече сме много по-внимателни в избора си на акции и на страни.

Даже в момента отчитаме една тенденция, че алокацията не е толкова на база страни, колкото на база сектори. Т.е. избираме компания, която е добра не само в пределите на собствената си страна, а и спрямо сектора във всички страни от Балканския полуостров. Т.е. опитваме се да си отговорим на въпроса защо дадена българска компания е с по-ниска рентабилност спрямо компания от същия сектор, но в друга държава от региона, например Полша.

И какво показва сравнението ви, конкурентни ли са българските компании?

Ами зависи. Някои са добре, други не. Има някои уникални компании в България. Не бих искала да споменавам конкретни имена, но мога да отбележа, че има много добре позиционирани в това отношение български компании, които обаче все още не са листнати на Българската фондова борса. Ние като инвеститори бихме искали да видим нови имена на фондовата борса.

Наскоро обаче имаше едно ново листване – интернет компанията dir.bg. Как ви се видя то?

Това бе сравнително малко предлагане. Освен това секторът е по-специфичен. Реално обаче това си остава проблема на българските компании, че са по-скоро малки като пазарни капитализации. Имат и малък фрий флоут (бел. ред. – от англ. free float – малък брой свободно търгуеми акции), което също е проблем, защото, когато купуваме акции, гледаме да е поне 1% от нашите активи и за съжаление подобни обеми винаги имат сериозен ефект върху пазара. Даже заради ниската ликвидност сме се превърнали от портфейлни в private equity фондове, тъй като не можем лесно да излезем от инвестициите си.

В сравнение с времето преди кризата обаче заедно с други колеги сред портфейлните инвеститори сме станали по-взискателни от гледна точка на анализа на компаниите. Т.е. минава един по-дълъг период на анализ на компанията, срещи с нейния мениджмънт. Искаме да чуем мнението им от гледна точка на глобалното развитие на сектора и позицията на техните конкуренти. Целта ни е да добием представа дали мениджмънтът е наистина наясно с това което се случва в сектора, и то глобално, не само в България.

Това, което бих отличила като изискване от наша страна, е компаниите да бъдат по-регулярни в контактите си с инвеститорите. Има някои компании, които вече налагат практиката ежемесечно да се публикуват основни резултати, да дават съвсем краткосрочни прогнози за развитието им в рамките дори на няколко месеца, но това трябва да се наложи като практика поне за всички т.нар. сини чипове.

Освен това има значение какви прогнози и резултати публикуват т.нар. earnings guidance. Например освен продажби важно е те да оповестяват и нивото на рентабилност, защото това е много важен индикатор дори от гледна точка на това и те самите да проверят колко са добри в прогнозите. Тези earnings guidance са много важен индикатор за качеството на корпоративното управление и това доколко мениджмънтът може да контролира рисковете за компанията. Те са и важен индикатор за това дали компанията е в крак с динамиката на средата, или системно изостава от нея.

Допълнително по отношение на комуникацията с инвеститорите все още много малко компании инициират конферентни разговори при представянето на тримесечните си или годишни резултати. Това е практика, която отдавна се е наложила на запад. Малко е странно да разбереш какво се случва в една компания от новините или от отчетите. Трябва повече да се комуникира и най-вече да се обяснява защо нещо се е случило.

Оказва се, че капиталовият пазар в България се намира в един затворен кръг: няма чуждестранни инвеститори, защото няма ликвидност, а няма ликвидност, защото няма инвеститори. Но това според мен е на повърхността. Това, което не се вижда, е, че инвеститорите все още оценяват риска за българската икономика като значителен. Вижда се, че в момента не само Европа се развива на две скорости, но и сред страните от Източна Европа се наблюдават две скорости. Преди няколко дни Международният валутен фонд публикува коригирани прогнози за очакванията за 2012 г. и от тях се вижда, че България е сред страните с по-нисък ръст в сравнение с Румъния например, където 2012 г. се очаква да е по-добра. Отделно компаниите трябва задължително да не изостават от международната практика, а тя е да показват добро корпоративно управление. Мениджмънт на компания в стил от преди 20 години вече не е актуален. В момента мажоритарният акционер не е редно да е и мениджър. Трябва да има разделение. Тази тенденция ще отнеме много време да се наложи, но в Румъния например вече се забелязва – някои компании си наемат професионален мениджмънт, който е отговорен пред всички акционери, не само пред мажоритарния.

Виждате ли подобна тенденция в България – тук май все още повечето мажоритарни собственици са си и мениджъри на публичните компании?

Да, това е така - мениджъри в много широкия смисъл на думата. Те в повечето случаи са не просто изпълнителни директори, но разбират и от финанси, и от търговска политика, и от маркетинг. Според нас специално финансовата функция трябва да се отдели, защото с идването на кризата видяхме как повечето компании влязоха неподготвени в нея, т.е. има една свръхзадлъжнялост и тя и в момента им тежи и ги кара да изпитват ликвидни затруднения дори от оперативна дейност, защото балансът им е тромав. Така че е много важно да отделят специално внимание на финансовата функция.

Споменахте рисковете пред българската икономика като причина местният капиталов пазар да е в подобна трудна ситуация. Това обаче значи ли, че само с подобряването ѝ пазарът ще тръгне, или трябва и други неща да се случат, за да се подобри ликвидността?

Това е доста комплексен въпрос. В момента освен глобалната несигурност властва и несигурност какво ще се случи конкретно в България в един краткосрочен план, защото очевидно българската икономика е достигнала дъното, или се очаква скоро да го достигне. По-важното обаче е колко време ще остане на дъното.

Но икономиката отбеляза растеж миналата година?

Да, тя растеше, но първото тримесечие се очаква да не е толкова добро. Не е изключено да има и негативно развитие за brutния вътрешен продукт, ако се съди по резултатите на някои публични компании. Освен това малко се преекспонира и доброто положение на България от гледна точка на публичните финанси. Според мен там трябва по-малко да се говори и повече да се действа – визирам специално Сребърния фонд и емисията глобални облигации.

Що се отнася за въпроса какво трябва да се направи, за да тръгне пазарът, оставам с впечатление, че се чака някой да направи нещо с тази борса, може би някакво чудо, като например някой като Сребърния фонд да инвестира огромна сума на пазара. Всъщност обаче и компаниите, и инвеститорите трябва да дадат своето. Първите да са по-активни в комуникацията си с инвеститорите, а авторите да анализират добре и да вярват в развитието на компаниите. Бих искала да отбележа като доста позитивно, макар че малко закъсняло, и решението на ръководството на Българската фондова борса да удължи работното време на борсата, така че да има застъпване с американските борси.

Трябва да се работи активно и към привличане на нови компании, защото има много компании, които не са публични. Не искам обаче да споменавам конкретни имена. Те са в почти всички сектори – било то с чуждестранни или местни инвеститори. Разбира се, има и потенциал с приватизацията на държавни активи – енергийният холдинг и какво вече текат процедури за електроразпределителни дружества. Това също би било добър сигнал за инвеститори.

Бих дала за пример Румъния, за която 2012 г. е изключително силна от гледна точка на приватизация. При тях дори вече повечето процедури по избор на мениджъри на предлаганията почти са приключили и тази година на борсата се очакват "Ромгаз", "Хидроелектрика" и други големи компании. Така че, ако наистина искаме да сме конкурентни трябва да побързаме в тези си планове.

Всъщност Румъния влезе във фокуса на инвеститорите именно, защото предложи на борсата държавния си фонд Fondul Proprietatea (бел. ред. – уникален за Румъния фонд, създаден, за да компенсират ощетените от социалистическия режим граждани, които има в активите си множество публични и непублични активи). Освен че той самият стана публичен, професионалният му мениджър Franklin Templeton започна чрез него да инвестира на румънската борса. Всъщност заради този фонд в момента Румъния е с около 40% дял от нашите активи за региона, а преди кризата не беше така. Този пример всъщност показва, че пазарът се нуждае от подобен катализатор и затова отново подчертавам, че трябва да се търсят нови компании за борсата – било то частни или държавни компании. Просто наистина на борсата и е нужна свежа кръв.

Като за финал смятате ли, че в България малко преекспонираме лошите примери на пазара, с което плашим инвеститорите? Има ли и хубави примери?

Има, разбира се, хубави примери и по тази причина не мисля, че добрите компании трябва да бъдат наказвани заради лошите. Лоши примери има навсякъде. Дори и на развитите пазари има компании, които не отговарят на очакванията на инвеститорите от гледна точка на резултати или по друг начин са изгубили доверието им. Факт е обаче, че доверието лесно се губи, но трудно се връща.

[Вестник Сега](#)

✓ **Бизнесът иска да се забрани на банките едностранно да променят лихви**

<http://www.segabg.com/article.php?id=597934>

Бизнесът е категорично против порочната практика на банките едностранно да променят условията по договори за кредити и депозити, без да носят последствия за това. Такова е мнението на 98% от собствениците и управителите на фирми, показва допитване, проведено от Българската стопанска камара сред членовете ѝ. Предприемачите и мениджърите настояват порочната практика най-сетне да бъде пресечена със съответни законови или други нормативни мерки.

За целта БСК предлага, ако банка своеволно реши да вдига лихвата или да промени друго условие по отпуснат кредит, заемополучателят да има права да прекрати договора, без да търпи щети. Сега при такава ситуация банките масово санкционират с наказателни лихви и различни такси и комисиони предсрочното прекратяване на договора - въпреки че те са го причинили, като са влошили условията по заема. Дори когато банките са включили клауза за предсрочно погасяване на кредит без наказателни мерки, обикновено има условие - изплащането да е със собствени средства, а не със заем от друга финансова институция - което е в ущърб не само на заемоползвателите, но и на честната конкуренция на финансовия пазар.

Бизнесът иска да се разреши и аналогичен проблем с депозитите - например когато трезор свали лихвата под договорената, клиентът да може да прекрати сделката, без да губи вече начислените лихви и без да бъде наказван с

такси и комисиони за изтеглянето на спестяванията си преди изтичане на срока. Сега банките имат право да намалят обещаната доходност, а спестителите се оказват закрепостени, защото иначе губят лихвите за изтеклия вече период и дължат такси при изтеглянето на парите преди падежа.

Стопанската камара обяснява, че е направила допитването сред бизнеса заради острата реакция на банките срещу посочените предложения. Всъщност тези мерки са малка част от големия пакет с 15 групи мерки за подобряване на банковите услуги и намаляване на сивата икономика, който БСК лансира още в началото на годината. Там са залегнали и мерки в подкрепа на банките. Включено е например искане за спешни законодателни мерки срещу фалитите със задна дата. Зачестяват случаите, в които фирми "доказват", че са били в банкрут още преди да вземат заем, и така активите им, заложи като обезпечение, се обезценяват или дори нулират. "Поставянето на банките в условия да притежават необезпечени вземания ги принуждава да правят допълнителни провизии, което оскъпява кредитите и води до системен риск", посочват от БСК.

Камарата подкрепя и позицията на българските банки, МФ и БНБ срещу въвеждане на европейския данък върху финансовите трансакции. Според БСК това е вредно и за трезорите, и за техните клиенти, които в крайна сметка биха плащали новия налог.